

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Jakuba Camrdy a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobce: **K. N. D.**, zastoupen Mgr. Jindřichem Lechovským, advokátem se sídlem Šlejnická 1547/13, Praha 6, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 1. 8. 2019, č. j. 17 A 136/2019 – 39,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalovanému **s e** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **n e p ř i z n á v á .**
- III.** Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Jindřichu Lechovskému **s e p ř i z n á v á** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů v celkové výši 4114 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě do třiceti (30) dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení v záhlaví označeného rozsudku Krajského soudu v Plzni (dále jen „krajský soud“), kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 5. 2019, č. j. OAM-302/LE-BA04-BA04-PS-2019. Citovaným rozhodnutím žalovaný rozhodl o zajištění stěžovatele v zařízení pro zajištění cizinců podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), přičemž dobu trvání zajištění stanovil ve smyslu § 46a odst. 5 téhož zákona do 13. 9. 2019.

[2] Dne 23. 5. 2019 byl stěžovatel zadržen Policií ČR poté, co byl při kontrole živnostenských provozoven nalezen skryt v kontejneru a nepředložil žádný doklad totožnosti. Stěžovatel uvedl údaje o své totožnosti a státní příslušnosti a k věci dále sdělil,

že na území ČR přicestoval před 3 měsíci bez cestovního dokladu. Popsal, že z Vietnamu odcestoval v lednu 2018 letecky do Ruska na základě ruského turistického víza a strávil tam rok; do Evropy vycestoval, aby si našel práci. Doplnil, že z Vietnamu vycestoval s platným cestovním pasem, ale ztratil jej po měsíci, co byl v ČR, a nikde ztrátu nehlásil. Prohlásil, že si je vědom skutečnosti, že musí mít cestovní pas a vízum, aby mohl v ČR pobývat, ale vízum si nikde nezařizoval. Sdělil, že zde pracuje na tržnici SAPA a bydlí u známého, ale adresu nezná. Se stěžovatelem bylo zahájeno řízení o správním vyhoštění a následně vydala Policie ČR, Krajské ředitelství policie hl. m. Prahy, rozhodnutí ze dne 23. 5. 2019, č. j. KRPA-199895-9/ČJ-2019-000022-ZSV, o zajištění stěžovatele za účelem správního vyhoštění podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“).

[3] Dne 26. 5. 2019 podal stěžovatel žádost o udělení mezinárodní ochrany a na základě toho pak přistoupil žalovaný k vydání výše citovaného rozhodnutí o jeho zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu. Z dosavadního jednání stěžovatele bylo totiž dle žalovaného zřejmé, že existují oprávněné důvody se domnívat, že stěžovatel nebude nadále respektovat své zákonné povinnosti, bude mařit výkon správního rozhodnutí o vyhoštění, a že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla v jeho případě podána pouze účelově.

[4] Proti rozhodnutí žalovaného podal stěžovatel žalobu; v ní namítl nesprávné a nedostatečné posouzení možnosti uložení zvláštních opatření podle § 47 zákona o azylu. Podle názoru stěžovatele nelze jen z jeho nelegálního vstupu a pobytu na území ČR a dalších členských států EU vyvozovat, že je nespolehlivou osobou, u které nelze uvažovat o uložení zvláštních opatření; poukázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 2. 2017 č. j. 5 Azs 294/2016 - 18, podle něhož samotný nelegální pobyt na území ČR nemůže být důvodem pro nemožnost využití zvláštních opatření podle zákona o pobytu cizinců. Podobný závěr lze pak využít i v případě úvahy o možném využití zvláštních opatření podle zákona o azylu, přičemž právě v případě stěžovatele nelze konstatovat, že by se jednalo o osobu, která by zvláštní opatření hodlala či chtěla jakkoliv mařit, a to s ohledem na to, že se na území ČR nedopustila žádného trestněprávně relevantního jednání, ani území ČR nehodlala pouze využít jako tranzitní zemi pro cestu do jiného státu. Závěr žalovaného o nemožnosti užití zvláštních opatření proto nemůže jako zjevně nesprávný a excesivní obstát a napadené rozhodnutí proto trpí vadou nezákonnosti. Z uvedených důvodů stěžovatel požádal, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

[5] Krajský soud žalobu jako nedůvodnou zamítl. S odkazem na obsah správního spisu podobně jako žalovaný vyšel z toho, že stěžovatel podal žádost o udělení mezinárodní ochrany až poté, co byl zadržen policií a zajištěn za účelem správního vyhoštění, ačkoliv mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany již dříve. Krajský soud tedy dospěl k závěru, že podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany bylo účelové a učiněné s cílem vyhnout se hrozícímu správnímu vyhoštění nebo jej pozdržet. Současně dovodil, že nelze uložit zvláštní opatření podle § 47 zákona o azylu, neboť z předchozího chování stěžovatele je možné důvodně předpokládat, že by se toto opatření minulo svým účinkem. Stěžovatel porušoval právní předpisy ČR, když svévolně neoprávněně pobýval na území ČR bez cestovního dokladu a jakéhokoliv oprávnění k pobytu, dokonce bez jakéhokoliv dokladu

pokračování

totožnosti. Svě zákonné povinnosti spojené s pobytem na území ČR zcela ignoroval, a při následné kontrole se úmyslně pokoušel skrýt v kontejneru, aby mohl i nadále nelegálně setrvat na území ČR a dále porušovat zákony týkající se zaměstnávání cizinců na území ČR. S ohledem na uvedené, krajský soud uzavřel, že mírnější opatření ve smyslu § 47 zákona o azylu nebylo možné použít a zajištění stěžovatele bylo zcela namístě a v souladu se zákonem. V této souvislosti krajský soud odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 10. 2016, č. j. 7 Azs 185/2016 – 23.

[6] Stěžovatel podal proti napadenému rozsudku kasační stížnost, v níž uplatnil důvod obsažený v § 103 odst. 1 písm. b) soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) tedy z důvodu vady řízení, spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech. Stěžovatel zpochybňuje závěry žalovaného, potažmo krajského soudu ohledně nemožnosti účinně uplatnit zvláštní opatření podle § 47 zákona o azylu. Podle přesvědčení stěžovatele byl žalovaný a následně i krajský soud povinen vypořádat se v tomto ohledu se všemi klíčovými prvky jeho pobytové historie; k ní pak poukázal na to, že se nikdy neprotivil jakémukoliv správnímu rozhodnutí a nedopustil se protiprávního jednání představujícího zásadní porušení veřejného pořádku. V případě stěžovatele je zřejmé, že žádost o mezinárodní ochranu podal sice přinejmenším sekundárně rovněž z důvodu zamezení realizace správního vyhoštění, avšak okolnosti jeho předchozího pobytu na území České republiky nenasvědčují tomu, že by nebyl schopen plnit eventuálně uložená zvláštní opatření. V případě stěžovatele nelze konstatovat, že by se jednalo o osobu, která by zvláštní opatření hodlala či chtěla jakkoliv mařit. Na základě toho stěžovatel v závěru kasační stížnosti navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek krajského soudu, jakož i jemu předcházející rozhodnutí žalovaného, a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

[7] Žalovaný ve vyjádření popřel důvodnost kasační stížnosti a navrhl její zamítnutí. Poukázal přitom na obsah správního spisu s tím, že zákonné povinnosti během svého pobytu na území ČR stěžovatel vědomě nerespektoval a zjištěné okolnosti ve svém souhrnu svědčily pro závěr o jeho zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu. Současně sdělil, že zajištění stěžovatele bylo ukončeno dne 13. 9. 2019.

[8] Nejvyšší správní soud přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozsudku (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.), a je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[9] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s. vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

[10] Kasační stížnost není důvodná.

[11] Podstatou věci je přezkum rozhodnutí o zajištění stěžovatele, které žalovaný vydal dle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu, jenž stanoví: „*Ministerstvo může v případě nutnosti*

rozhodnout o zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany v přijímacím středisku nebo v zařízení pro zajištění cizinců, nelze-li účinně uplatnit zvláštní opatření, jestliže byla žádost o udělení mezinárodní ochrany podána v zařízení pro zajištění cizinců a existují oprávněné důvody se domnívat, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, vydání nebo předání podle evropského zatýkacího rozkazu k trestnímu stíhání nebo k výkonu trestu odnětí svobody do ciziny, nebo je pozdržet, ačkoliv mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve“ (pozn. potvrzení doplněno Nejvyšším správním soudem).

[12] V projednávaném případě není sporné, že se jedná o zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany, který podal žádost o udělení mezinárodní ochrany v zařízení pro zajištění cizinců – a to s cílem vyhnout se hrozícímu správnímu vyhoštění. Tuto skutečnost stěžovatel nijak nerozporoval a je zcela zjevná z obsahu správního spisu (viz dále). Základní předpoklad pro zajištění stěžovatele byl tedy splněn. Nicméně další a dlužno dodat, že neméně důležitý předpoklad zajištění dle shora citovaného ustanovení zákona o azylu souvisí se subsidiaritou zajištění vůči mírnějším opatřením; k tomu srov. *mutatis mutandis* usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2017, č. j. 5 Azs 20/2016 – 38, publ. pod č. 3559/2017 Sb. NSS, v němž byl sice řešen případ zajištění podle zákona o pobytu cizinců, avšak jeho závěry lze vztáhnout též na zajištění podle zákona o azylu, neboť základní logická vazba je v obou případech stejná – k zajištění lze přistoupit jen tehdy, pokud mírnější donucovací opatření nebudou dostatečně účinná.

[13] Jednoduše řečeno, zákon o azylu podmiňuje podle § 46a odst. 1 zajištění žadatele tím, že nelze „účinně uplatnit zvláštní opatření“; těmi se dle § 47 odst. 1 zákona o azylu rozumí uložení povinnosti: „a) zdržovat se v pobytovém středisku určeném ministerstvem, nebo b) osobně se hlásit ministerstvu v době ministerstvem stanovené.“

[14] Smyslem a účelem těchto opatření je obecně to, aby byla zajištěna dostupnost cizince pro potřeby řízení o mezinárodní ochraně. Současně ovšem nelze odhlížet od toho kterého typového důvodu zajištění pod písm. a) až f) v § 46a odst. 1 zákona o azylu; v nyní souzené věci byl stěžovatel zajištěn z důvodu uvedeného pod písm. e) – to znamená v situaci, kdy existují oprávněné důvody se domnívat, že žádost o udělení mezinárodní ochrany podal účelově s cílem vyhnout se hrozícímu správnímu vyhoštění a kdy účelem zajištění takového žadatele není pouze zabezpečení jeho účasti v řízení o mezinárodní ochraně, jak je uvedeno výše, ale především zabezpečení jeho dostupnosti pro řízení o správním vyhoštění, případně pro výkon rozhodnutí o správním vyhoštění (bude-li vydáno). Tento závěr potvrzuje judikatura Nejvyššího správního soudu, která ve vztahu k posouzení účinnosti zvláštních opatření podle § 47 zákona o azylu pak dále dovodila, že nelze odhlížet od důvodu zajištění a od toho, zda by uložením pouze zvláštního opatření nebyl zmařen cíl, k němuž by jinak zajištění směřovalo. Je proto namístě zohlednit pobytovou historii žadatele o mezinárodní ochranu, včetně případného maření předchozích rozhodnutí o správním vyhoštění; v podrobnostech viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 6. 2017, č. j. 1 Azs 349/2016 – 48.

[15] Ostatně na pobytovou historii se odkazuje i sám stěžovatel, jemuž lze dát obecně za pravdu v tom, že důvody zajištění a důvody neúčinnosti zvláštních opatření by neměly být totožné, byť na sebe budou úzce navázané tak, jako v nyní projednávané věci. V ní

pokračování

žalovaný v rámci zvažování účinnosti zvláštních opatření významně vycházel z důvodu zajištění, což Nejvyšší správní soud považuje za logické a odpovídající uvedené judikatuře – a to tím spíše, že pobytová historie stěžovatele nebyla nijak bohatá, resp. nebylo možno ji blíže zjistit, jak je patrné ze správního spisu.

[16] Dne 23. 5. 2019 byl stěžovatel zadržen Policií ČR poté, co byl při kontrole živnostenských provozoven nalezen skryt v kontejneru a nepředložil žádný doklad totožnosti. Do protokolu dne pobýval na území ČR neoprávněně, bez cestovního dokladu a jakéhokoli oprávnění k pobytu. Z tohoto důvodu byl dne 23. 5. 2019 zajištěn, a následně umístěn do zařízení pro zajištění cizinců za účelem realizace vyhoštění, kde dne 26. 5. 2019 podal žádost o udělení mezinárodní ochrany, a proto ho dne 27. 5. 2019 žalovaný tzv. „přezajistil“ do režimu zákona o azylu.

[17] Jako již bylo uvedeno, účelem zajištění stěžovatele bylo zabezpečení jeho dostupnosti v řízení o správním vyhoštění; vždyť právě řízení o správním vyhoštění bylo důvodem, pro který podal žádost o udělení mezinárodní ochrany, a lze důvodně předpokládat, že při využití zvláštních opatření podle § 47 odst. 1 zákona o azylu by byl cíl tohoto řízení zmařen. Uložení povinnosti zdržovat se v pobytovém středisku [§ 47 odst. 1 písm. a) zákona o azylu] totiž umožňuje žadateli opustit pobytové středisko na dobu kratší než 24 hodin a nelze vyloučit, že by se stěžovatel po odchodu z pobytového střediska již nevrátil a zůstal na území ČR v ilegalitě, jako tomu bylo před jeho zadržením. K témuž důsledku by mohlo vést též uložení povinnosti pouze hlásit se osobně ministerstvu [§ 47 odst. 1 písm. b) zákona o azylu].

[18] Krajský soud proto nechybil, pokud žalobu stěžovatele zamítl s tím, že v daném případě zvláštní opatření nebylo možno účinně uplatnit, neboť by nebyla dostatečně zabezpečena účast stěžovatele při řízení ve věci udělení mezinárodní ochrany, resp. při řízení o jeho správním vyhoštění.

[19] S ohledem na všechny shora uvedené skutečnosti tedy dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že posouzením možnosti uložení zvláštního opatření podle § 47 zákona o azylu se žalovaný (a následně i krajský soud) náležitě zabýval a své závěry přezkoumatelným způsobem odůvodnil. Nejvyšší správní soud tak považuje odůvodnění rozhodnutí žalovaného a krajského soudu za dostatečná a mající oporu ve spisech.

[20] Z uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost stěžovatele není důvodná, a proto ji zamítl.

[21] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1, věty první s. ř. s., za použití § 120 s. ř. s. Žalovanému, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, protože mu v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

[22] Stěžovateli byl usnesením městského soudu ze dne 11. 6. 2019, č. j. 13 A 39/2019 – 18, ustanoven zástupcem advokát Mgr. Jindřich Lechovský. Podle § 35 odst. 10 *in fine* s. ř. s. zástupce ustanovený v řízení před krajským soudem, je-li jím advokát, zastupuje

navrhovatele i v řízení o kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud přiznal ustanovenému zástupci stěžovatele odměnu za 1 úkon právní služby (sepsání kasační stížnosti) podle § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), v relevantním znění (dále jen „advokátní tarif“), a to ve výši 3100 Kč [srov. § 9 odst. 4 písm. d), § 7 bod 5 advokátního tarifu] a náhradu hotových výdajů paušální částkou za každý úkon právní služby ve výši 300 Kč (srov. § 13 odst. 4 advokátního tarifu), celkem 3400 Kč. Ustanovený zástupce doložil, že je plátcem DPH, soud mu takto vypočtenou částku navýšil o částku odpovídající dani z přidané hodnoty, tj. 714 Kč [srov. § 14 odst. 2, § 36 odst. 1, § 47 odst. 1 písm. a) a 4 zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, v relevantním znění]. Celkem tedy činí odměna ustanoveného zástupce 4114 Kč a bude mu vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 13. ledna 2020

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu